

УДК 316.472 (477)

Особливості відносин між Донбасом та Галичиною: порівняльний аналіз суспільних поглядів регіональних спільнот

О.В. ПРЯДКО

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Старобільськ
Україна, E-mail: sanochkavladimirovna@mail.ru**Авторське резюме**

В даній статті на основі міжрегіонального соціологічного дослідження «Життєві світи Сходу та Заходу України: рух назустріч» автор проводить аналіз спільного та відмінного в суспільних опініях регіональних спільнот Донбасу та Галичини на особливості взаємовідносин цих регіонів у складі України. На основі отриманих даних було проаналізовано зовнішньополітичні орієнтації мешканців Донбасу та Галичини, погляди щодо бажаного територіального устрою нашої держави, етнічну складову суспільних опіній регіональних спільнот. Було зроблено висновок про те, що більшість респондентів Донбасу та Галичини вважає, що в нашій країні існують протиріччя як між політиками, так і між населенням. У жителів двох досліджуваних полярних регіонів різні зовнішньополітичні орієнтації: у жителів Донбасу простежуються проросійські зовнішньополітичні орієнтації, тоді як у жителів Галичини – проєвропейські. Різняться погляди жителів Донбасу та Галичини і на бажаний територіальний устрій для нашої держави. Більшість жителів Донбасу прагнуть до федеративного устрою або до поділу України на нові самостійні державні утворення (наприклад, Луганська народна республіка, Донецька народна республіка, ЗУНР). Мешканці ж Галичини навпаки вважають, що Україна повинна бути унітарною. Консолідація та взаєморозуміння жителів України є запорукою розвитку нашої держави у майбутньому. Саме тому в подальшому більш детального розгляду потребує питання про те, як жителі Донбасу та Галичини сприймають жителів свого регіону та жителів інших регіонів України.

Ключові слова: взаємовідносини, Донбас, Галичина, етнічний, компроміс, протиріччя, регіон, устрій.

Features relations between of Donbass And Galychyna: comparative analysis of public views regional communities

O.V. PRIADKO

Lugansk Taras Shevchenko national university, Starobelsk, Ukraine,
E-mail: sanochkavladimirovna@mail.ru**Abstract**

In this article based on the sociological survey «Life worlds of East and West of Ukraine: movement towards» the author analyzes the common and different in the public opinion of the regional communities of Donbass and Galychyna on the peculiarities of the relationship of these regions as part of Ukraine. Based on the data analyzed foreign targeting the residents of Donbass and Galychyna, views on the desired territorial structure of our state, the ethnic component of social opinion regional communities. It was concluded that the majority of respondents of Donbass and Galychyna believes that in our country there are contradictions both among politicians and between population. Residents of the two studied polar regions have different foreign policy orientation: to the residents of Donbass observed pro-Russian foreign policy orientation, while to the residents of Galychyna – pro-European. Different views of residents of Donbass and Galychyna to the desired territorial structure for our state. Most residents of Donbass tend to federal government or to the division of Ukraine on the new independent state entities (for example, People's Republic of Luhansk, Donetsk People's Republic, ZUNR). Residents of Galychyna are on the contrary believed that Ukraine should be unitary. Consolidation and understanding population of Ukraine is the key to development of our country in the future. That is why in the future requires more detailed consideration of the question of how the residents of Galicia and Donbass perceive residents their region and residents of other regions of Ukraine.

Keywords: relationship, Donbas, Galychyna, ethnic, compromise, contradiction, region, system.

Постановка проблеми. Україна складається з регіонів, які мають відмінну історію, формувалися в різні часи та перебували під владою різних держав. Регіони нашої держави відрізняються за культурними, соціальними та економічними ознаками. Традиційно українські етнічні землі розподіляли на Донбас, Слобожанщину, Київщину, Сіверщину, Поділля, Волинь, Буковину, Галичину, Закарпаття, Лемківщину, Надсяння, Холмщину та Підляшшя [28, с.

42]. Соціологами виділено 11 регіонів в Україні: Київ, Північний (Київська, Чернігівська і Житомирська області), Північно-Західний (Волинська, Рівненська і Хмельницька області), Західний або Галичина (Львівська, Івано-Франківська та Тернопільська області), Південно-Західний (Чернівецька і Закарпатська області), Центральний (Черкаська, Полтавська, Вінницька й Кіровоградська області), Північно-Східний (Харківська й Сумська області), Схід-

© О.В. Прядко, 2015

ний або Донбас (Донецька й Луганська області). Південно-Східний (Дніпропетровська та Запорізька області), Південний (Одеська, Миколаївська і Херсонська області) та Автономна республіка Крим [1; 2; 27]. Упродовж усього періоду незалежності України найбільше напруження відчувається у взаємовідносинах між регіональними спільнотами Донбасу та Галичини. Національно-культурний розвиток України аналізував І.М. Дзюба в своїй роботі «Інтернаціоналізм чи русифікація?», констатувавши кризу української нації (відставання нашої країни від інших націй СРСР в різних підсистемах суспільного життя) через русифікацію, яка проводилася під виглядом інтернаціоналізму. Деякі ідеї І.М. Дзюби отримали продовження в порівняльному дослідженні соціальної динаміки етнічних спільнот України Т.М. Рудницької. У трактаті І.М. Дзюби проблема Донбасу не аналізувалася. Але цей твір повернув українську незалежну думку до того стану осмислення національних проблем, в якому її розвиток було зупинено в 30-і роки. Знову виникла потреба в з'ясуванні місця Донбасу в Україні. О. Тихий відправляє листа Голові Президії Верховної Ради УРСР І.С. Грушецькому, в якому змальовує Донбас як українську землю, яка внаслідок колоніальної політики втратила свої культурні ознаки [17]. «Кожен несе на Донеччину свої традиції, мораль (часто низькопробні). Цілковита байдужість до традицій, віри, моральних норм, мови корінного населення – українців. Їдуть на Донбас, як правило, люди, котрим байдужа наша Батьківщина, ті, хто шукає «длинных рублей», «привольной, хорошей жизни» [25, с. 149]. На думку В. В. Карлової, «...на сьогодні у кожній частині суспільства, і насамперед Західного і Східного регіонів, є свої герої, своє власне бачення майбутнього розвитку України» [11].

Аналіз досліджень і публікацій. Питанням дослідження історичної пам'яті українського народу та державної політики пам'яті в Україні займалися: Зашкільняк О.О. [8], Зерній Ю.О. [9-10], Масненко В.В. [21], Симоненко І.М. [23], Стародубцева Л.В. [24], Жадько В.О. [3-6], Кислюк К.В. [12-13] та інші. Питання взаємовідносин між жителями таких двох полярних регіонів України, як Донбас і Галичина, на мою думку, недостатньо досліджене у вітчизняній науці. Серед українських соціологів вивченням даного питання займаються Кононов І.Ф. [14-16; 19; 29], Хобта С.В. [15; 18; 26; 29], Живілова М.С. [7].

Метою дослідження є виявлення спільного та відмінного в суспільних поглядах регіональних спільнот Донбасу та Галичини на особливості взаємовідносин цих регіонів у складі України.

Виклад основного матеріалу. Емпіричний матеріал, на який я буду спиратися, був отриманий в результаті опитування жителів Донбасу та Галичини в рамках проекту «Життєві світи Сходу та Заходу України: рух назустріч»,

проведеного кафедрою філософії та соціології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка в травні – червні 2014 року¹. Проаналізуємо думки жителів Донбасу та Галичини на те, чи існують, на їх думку, протиріччя між Сходом та Заходом України (табл. 1). Як ми бачимо із поданих таблиць, більшість респондентів Донбасу вважають, що протиріччя між Сходом та Заходом України існують як на рівні політиків, так і на рівні населення, те ж саме стосується і опитаних жителів Галичини. Лише невелика частина респондентів вважає, що протиріччя між цими двома полярними регіонами немає.

Таблиця 1

Розподіл відповідей на запитання: «Чи існують зараз протиріччя між Сходом та Заходом України і якщо вони існують, то на якому рівні?» (% тих, хто відповів)

№	Варіант відповіді	Донбас	Галичина
1.	Протиріччя існують тільки між політиками, а на рівні населення їх немає	18,7	25,4
2.	Протиріччя існують як на рівні політиків, так і на рівні населення	65,6	61,4
3.	Протиріччя існують на рівні населення, а не між політиками	6,2	4,2
4.	Протиріччя немає ні на якому рівні	0,6	1,4
5.	Складно відповісти	6,5	6,6
6.	Відповіді немає	2,4	1,0
	Разом	100	100

Отримана інформація потребує розгляду питання про модель взаємовідносин Сходу та Заходу України, до якої потрібно прагнути. Результати представлені в табл. 2 і 3.

Таблиця 2

Розподіл відповідей на запитання: «До яких відносин між Сходом та Заходом України потрібно прагнути?» (% тих, хто відповів): Донбас

№	Варіант відповіді	Донбас	Донецька область	Луганська область
1.	Варто прагнути до згоди через компроміс	69,1	63,9	82,1
2.	Варто прагнути перемоги Сходу над Заходом країни	12,1	14,8	8,9

3.	Потрібно щоб ідеали Західної України перемогли на Сході	1,4	1,6	1,0
4.	Складно відповісти	14,4	19,5	7,8
5.	Відповіді немає	3,0	0,2	0,2
	Разом	100	100	100

Таблиця 3

Розподіл відповідей на запитання: «До яких відносин між Сходом та Заходом України потрібно прагнути?» (% тих, хто відповів): Галичина

№	Варіант відповіді	Галичина	Львівська область	Івано-Франківська область
1.	Варто прагнути до згоди через компроміс	61,5	62,4	62,1
2.	Варто прагнути перемоги Сходу над Заходом України	2,0	1,0	3,4
3.	Потрібно щоб ідеали Західної України перемогли на Сході	21,2	25,6	15,5
4.	Складно відповісти	14,0	10,8	18,9
5.	Відповіді немає	1,2	0,2	0,1
	Разом	100	100	100

Отримані дані свідчать, що як більшість опитаних жителів Донбасу, так і жителів Галичини прагнуть до згоди між цими регіонами через компроміс, відповідно 61,5% та 62,4%. Різниця в кількості респондентів чітко простежується при виборі таких варіантів як «варто прагнути перемоги Сходу над Заходом України» та «потрібно, щоб ідеали Західної України перемогли на Сході». На Донбасі прагнуть перемоги Сходу над Заходом 12,1% респондентів (14,8% – Донецька область, 12,1% – Луганська область), прагнуть перемоги ідеалів Західної України на Сході лише 1,4% (1,6% – Донецька область, 1,4% – Луганська область). В Галичині

дещо інша ситуація: 21,2% респондентів прагне перемоги ідеалів Західної України на Сході (25,6% – Львівська область, 21,2% – Івано-Франківська область) та лише 2,0% опитаних прагнуть перемоги Сходу над Заходом України. Донбас та Галичину також відрізняють зовнішньополітичні орієнтації. Більшість респондентів Донбасу прагнуть до створення міждержавного союзу України, Росії та Білорусі, а саме 28,3%. Жителі Галичини навпаки прагнуть вступу до Європейського Союзу: даний варіант відповіді обрали 40,9% респондентів, одночасно вступити до ЄС і НАТО хотіли б 39,7% опитаних. Хотіли б бачити Україну нейтральною позаблоковою країною, яка в зовнішній політиці орієнтується на власні інтереси 25% респондентів Донбасу та 10,8% опитаних жителів Галичини. Отже, наведені дані свідчать про проросійські зовнішньополітичні орієнтації жителів Донбасу та про проєвропейські орієнтації населення Галичини [18]. Дані представлені в табл. 4.

Таблиця 4

Розподіл відповідей на запитання: «Якими повинні бути зовнішньополітичні орієнтації України?» (% тих, хто відповів)

№	Варіант відповіді	Донбас	Галичина
1.	Прагнути до вступу в Європейський Союз	5,5	40,9
2.	Прагнути вступити в НАТО	0,4	3,1
3.	Розвивати співробітництво в рамках СНД, перетворивши його у міцне міждержавне об'єднання	17,6	1,1
4.	Створити міждержавний союз України, Росії і Білорусі	28,3	0,2
5.	Відновити СРСР	10,3	0,5
6.	Україна повинна розвиватися як нейтральна позаблокова країна, яка у зовнішній політиці орієнтується на власні інтереси	25,0	10,8
7.	Складно відповісти	9,8	3,1
8.	Інше	1,4	0,6
9.	Прагнути до вступу в Європейський Союз і в НАТО	1,1	39,7
10.	Відповіді немає	0,6	0,2
	Разом	100	100

Потребує також розгляду питання про бажані для громадян України шляхи розвитку нашої країни. «В Донбасі було зафіксовано 37,4% прибічників федералізації країни, 23,4% тих, хто хотів би розділити країну на декілька окре-

мих країн, 18,2% унітаристів. Ще 2,4% хотіли б унітаризму з глибокою децентралізацією, а для 18,6% це запитання виявилось важким і вони не змогли дати на нього відповідь. В Галичині 60% були прибічниками унітаризму, але 22,2% висловлювалися за федералізацію, 2% – за унітаризм з глибокою децентралізацію і 0,8% – за поділ країни на ряд незалежних країн. Важко було відповісти на запитання 15,1% галицьких респондентів» [22].

Конфліктною областю між мешканцями полярних регіонів Донбасу та Галичини є етнічне питання як в поглядах на шляхи розвитку України, так і у взаємовідносинах з іншими людьми. «Більшість мешканців Донбасу підтримують шлях розвитку України як багатоетнічного, багатомовного суспільства з релігійним плюралізмом» [20]. Більшість жителів Донбасу вважають, що Україна повинна зберегти все цінне із культурної спадщини Росії та СРСР, поєднати з власною духовною традицією. «В Галичині більшість виступає за те, щоб Україна була в першу чергу державою української більшості, а етнічні меншості прилаштовувалися до домінування етнічної більшості» [20]. Мешканці Галичини вважають, що Україна повинна відмовитися від культурної спадщини царської Росії та СРСР, в духовному плані розвиватися на своїй власній основі. Дані представлені в табл. 5.

Таблиця 5

Розподіл відповідей на запитання: «З яким із перерахованих тверджень відносно шляхів розвитку нашої країни Ви згодні?» (% від числа опитаних)

1.	Україна – це, насамперед, держава українців, котрі повинні мати у своїй країні певні переваги. Інші етнічні групи мусять з цим погоджуватися	17,6	63,5
2.	Україна – це держава усіх громадян, незалежно від їхньої етнічної приналежності. Жодна з етнічних груп не повинна в нашій країні мати переваг	62,9	43,2
3.	В Україні має діяти принцип: «Одна нація, одна мова, одна церква»	8,1	48,5
4.	Україна повинна розвиватися як багатокультурне, багатомовне і багатоцерковне суспільство	71,7	44,6

5.	Для України буде благом, якщо більшість неукраїнського населення виїде з країни	6,2	22,3
6.	Для України буде благом, якщо тут будуть жити представники різних народів	53,3	22,9
7.	Україна повинна відмовитися від культурної спадщини царської Росії та СРСР і в духовному плані розвиватися на власному ґрунті	10,5	53,8
8.	Україна повинна зберегти все цінне з спадщини царської Росії та СРСР, поєднуючи його з власною духовною традицією	61,3	9,7
	Всього	291,6	308,6

Примітка: Респонденти могли обирати до 4 варіантів відповідей.

Розглянемо питання про відношення респондентів Донбасу та Галичини до українців та росіян (табл. 6-7).

Більшість жителів Донбасу хотіли б бачити членами своєї родини представників української нації (69,1%), українців зі Сходу України (62,4%), представників російської нації (59,5%), росіян зі Сходу України (58,5%) та росіян з Росії (54,8%). Менше вони хотіли б, щоб членами їх родини були росіяни з Заходу України (42,6%) та українці з Заходу України (34,3%; не допустили б в область 15,4% респондентів). Серед респондентів Галичини простежується чітке неприйняття представників російської нації взагалі (хотіли б бачити членами родини та близькими друзями 7,1% та 7,4% відповідно; не допустили б в область 37,4% опитаних), росіян зі Сходу та Заходу України (хотіли б бачити членами родини 6,5% та 7,5% респондентів; взагалі не допустили б в область 37,4%, 27,2% відповідно). Членами родини та близькими друзями мешканці Галичини хотіли б мати представників української нації (74,5%) та українців з Заходу України (46,8%).

Таким чином, ми бачимо чіткі проукраїнські настрої у жителів Галичини та проукраїнські і проросійські настрої у мешканців Донбасу.

Висновки. Проблема взаємовідносин Донбасу та Галичини для жителів України є однією з найактуальніших проблем на протязі всього періоду незалежності України. Наше

дослідження це підтверджує, адже більшість респондентів Донбасу та Галичини вважає, що в нашій країні існують протиріччя як між політиками, так і між населенням. Цей факт є дуже тривожним, адже він говорить про те, що між жителями України немає спорідненості, узгодженості, цілісності, які є запорукою безконфліктного та прогресивного співжиття в межах однієї країни. Дані обставини ускладнюються

ще й різними зовнішньополітичними орієнтаціями населення нашої країни. У жителів Донбасу простежуються проросійські зовнішньополітичні орієнтації, тоді як у жителів Галичини – проєвропейські, адже більшість респондентів Донбасу прагнуть створення міждержавного союзу України, Росії та Білорусі (28,3%), а опитані жителі Галичини прагнуть вступу до Європейського Союзу (40,9%) та одночасного

Таблиця 6

Розподіл відповідей на запитання: «Наскільки близько Ви можете підпустити представників перерахованих етнічних груп?» (% тих, хто відповів): Донбас

№ п/п	Етнічні групи	Членів родини	Близьких друзів	Сусідів	Колег по роботі	Жителів області	Відвідувачів області	Взагалі не допустив би в область	Відповіді немає	Всього
1.	Українці	69,1	8,7	4,0	1,8	6,4	3,3	1,0	5,7	100
2.	Українці зі Сходу України	62,4	15,3	5,5	1,2	6,9	2,1	0,3	6,2	100
3.	Українці з Заходу України	34,3	11,9	10,0	3,1	6,8	10,4	15,4	8,2	100
4.	Росіяни	59,5	17,8	4,9	1,9	5,5	3,6	0,6	6,2	100
5.	Росіяни зі Сходу України	58,5	17,1	4,7	2,1	7,6	2,6	0,6	6,8	100
6.	Росіяни із Заходу України	42,6	15,8	8,0	4,6	8,3	8,2	3,7	8,7	100
7.	Росіяни з Росії	54,8	15,5	7,8	2,6	5,4	4,6	1,2	8,0	100

Таблиця 7

Розподіл відповідей на запитання: «Наскільки близько Ви можете підпустити представників перерахованих етнічних груп?» (% тих, хто відповів): Галичина

№ п/п	Етнічні групи	Членів родини	Близьких друзів	Сусідів	Колег по роботі	Жителів області	Відвідувачів області	Взагалі не допустив би в область	Відповіді немає	Всього
1.	Українці	74,5	13,4	2,6	1,5	2,5	1,7	0,3	3,5	100
2.	Українці зі Сходу України	28,8	26,2	12,9	6,0	8,0	9,2	4,9	4,0	100
3.	Українці з Заходу України	46,8	23,2	9,7	3,8	6,0	3,7	2,2	4,6	100
4.	Росіяни	7,1	7,4	10,8	6,9	4,8	21,1	37,4	4,6	100
5.	Росіяни зі Сходу України	6,5	10,0	11,7	8,0	9,2	23,1	27,2	4,3	100
6.	Росіяни із Заходу України	7,5	11,5	13,7	8,5	13,2	17,8	22,8	4,9	100
7.	Росіяни з Росії	6,8	5,4	9,1	5,2	4,8	20,6	41,8	6,3	100

вступу до ЄС і НАТО – 39,7%. Різняться погляди жителів двох полярних регіонів України і на бажаний територіальний устрій для нашої держави. Більшість жителів Донбасу прагнуть до федеративного устрою (37,4%) або до поділу України на нові самостійні державні утворення (наприклад, Луганська народна республіка, Донецька народна республіка, ЗУНР) – 23,4% респондентів. Мешканці ж Галичини навпаки вважають, що Україна повинна бути унітарною. Що ж до етнічної складової суспільних опіній регіональних спільнот, то вона є однією з точок конфлікту між представниками Донбасу та Галичини. Проявляється це в тому, що більшість мешканців Донбасу підтримують шлях розвитку України як багатоетнічного, багатомовного суспільства з релігійним плюралізмом, а в Га-

личині більшість виступає за те, щоб Україна була в першу чергу державою української більшості, а етнічні меншості прилаштовувалися до домінування етнічної більшості. У своїх взаємовідносинах з людьми мешканці Донбасу віддають перевагу українцям та росіянам зі Сходу, ніж українцям та росіянам з Заходу України. Жителі ж Галичини навпаки віддають перевагу представникам української нації взагалі та українцям з Заходу України, ніж представникам Росії. Консолідація та взаєморозуміння жителів України є запорукою розвитку нашої держави у майбутньому. Саме тому в подальшому більш детальний розгляд потребує питання про те, як жителі Донбасу та Галичини сприймають жителів свого регіону та жителів інших регіонів України.

ПРИМІТКИ:

¹ Дослідження проводилося за підтримки Канадського інституту Українознавчих студій Університету Альберти (Canadian Institute of Ukrainian Studies. University of Alberta) в 2014 р. (з 20 травня по 20 червня) в Донбасі (n = 748) і Галичині (n = 731). Донбас представляли Донецька (n = 457) і Луганська області (n = 291), а Галичину – Львівська (n = 454) і Івано-Франківська (n = 277). Вибіркові сукупності формувалися для кожного регіону квотним методом як репрезентативні за ознаками статі, віку і типу населеного пункту. Метод збору первинної соціологічної інформації – стандартизоване інтерв'ю за місцем проживання респондентів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Головаха Є.І. Сучасна політична ситуація й перспектива державно-політичного та економічного розвитку України [Текст] / Головаха Є.І. // Політичний портрет України. Бюлетень дослідно-навчального центру «Демократичні ініціативи». – 1993. – № 4. – С. 2.
2. Головаха Е.И. Трансформирующееся общество: Опыт социологического мониторинга в Украине [Текст] / Головаха Е.И.; Ин-т социологии НАН Украины – К., 1996. – 144 с.
3. Жадько В.О. Збереження культурної спадщини як форма відродження історичної пам'яті українського соціуму [Текст] / Жадько В.О. // Нова парадигма: Журнал наукових праць. – К.: Вид-во НПУ ім. М. Драгоманова, 2007. – Вип. 64. – С. 64-71.
4. Жадько В.О. Історична пам'ять в розвитку духовності особистості (соціально-філософський аспект) [Текст]. Монографія / Жадько В.О. – К.: Ніка-Принт, 2006. – 480 с.
5. Жадько В.О. Історична пам'ять в системі суспільної свідомості (соціально-філософський аспект) [Текст] / Жадько В.О. // Філософські проблеми гуманітарних наук. – 2006. – №10-11. – С. 169-173.
6. Жадько В.О. Осмислення феномена пам'яті як складової духовної особистості (історико-філософський аспект) [Текст] / Жадько В.О. // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ ім. М. Драгоманова, 2005. – Вип. 6 (19). – С. 84-90.
7. Живілова М.С. Місто як простір життя (за матеріалами біографічних інтерв'ю мешканців Галичини) [Текст] / Живілова М.С. // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. праць. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – Вип. 20. – С. 272-276.
8. Зашкільняк Л.О. Історична пам'ять і соціальні функції історії у сучасному світі [Текст] / Зашкільняк Л.О. // Україна-Європа-Світ. – Вип. 2: Міжнародний збірник наукових праць. Сер. Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л.М. Алексієвець. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – С. 156-159.
9. Зерній Ю.О. Державна політика пам'яті в Україні: становлення та сучасний стан [Текст] / Зерній Ю.О. // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 3. – С. 41-51.
10. Зерній Ю.О. Історична пам'ять як об'єкт державної політики [Текст] / Зерній Ю.О. // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 1. – С. 71-76.
11. Карлова В.В. Особливості відновлення історичної пам'яті українського народу у контексті аналізу досвіду постсоціалістичних країн [Електронний ресурс] / В.В. Карлова // Науковий вісник. Демократичне врядування. Електронне наукове фахове видання. – 2008. – Вип. 1. – Режим доступу: <http://zvukraine.lviv.mobi/?p=3303>
12. Кислюк К.В. Українська історіографія як особливий різновид історико-пізнавальної діяльності [Текст] / К.В. Кислюк // Філософська і соціологічна думка. – 2008. – № 4. – С. 150-153.
13. Кислюк К.В. Історіософія в українській культурі: від концепту до концепції [Текст]: монографія / К.В. Кислюк. – Х.: ХДАК, 2008. – 288 с.
14. Кононов І.Ф. Донбас і Галичина в зеркалах регіональних сознаний (по матеріалам фокусованих групових інтерв'ю) [Текст] / І.Ф. Кононов // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – 2009. – Вип. 15. – С. 435-455.
15. Кононов И. Донбас и Галичина в региональной системе Украины [Текст] / Кононов И., Хобта С.,

- Щудло С. // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2008. – № 3. – С. 73-98.
16. Кононов І.Ф. Донбас та Галичина: причини напруженості в стосунках та пошук історичного компромісу [Текст] / І.Ф. Кононов // Стосунки Сходу та Заходу України: минуле, сьогодення та майбутнє. Матеріали Всеукраїнської конференції. Луганськ, 25-26 травня 2006 р. – Луганськ: Знання, 2006. – С. 5-27.
17. Кононов І.Ф. Етнос. Цінності. Комунікація (Донбас в етнокультурних координатах України) [Електронний ресурс]. Монографія / Кононов І.Ф. – Режим доступу: <http://www.ostrovok.lg.ua/knig-ohranilishhe/nauka/kononov-if-etnos-cinnosti-komunikaciya-donbas-v-etnokulturnih-koordinatah-ukrayini-monografiya>
18. Кононов І.Ф. Життєві світи Сходу і Заходу України: загальні результати дослідження [Текст] / Кононов І.Ф., Хобта С.В. // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. Сер. Соціологічні науки. – 2015. – № 5 (294). – С. 5-85.
19. Кононов І.Ф. Регіональні авто- та гетеро стереотипи Донбасу і Галичини: їх значення в проєктах нації будівництва в Україні [Текст] / І.Ф. Кононов // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – Вип. 20. – С. 133-142.
20. Кононов І.Ф. Світоглядні орієнтири та ідентичності мешканців Донбасу і Галичини / Кононов І.Ф. // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. Сер. Соціологічні науки. – 2015. – № 5 (294). – С. 155-191.
21. Масненко В.В. Історична пам'ять як основа формування національної свідомості / Масненко В.В. // Український історичний журнал. – 2002. – № 5. – С. 49-62.
22. Плясов В.С. Бажаний територіальний устрій України як запорука суспільного консенсусу [Текст] / Плясов В.С. // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. Сер. Соціологічні науки / ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2015. – № 5 (294). – С. 126-143.
23. Симоненко І.М. Особливості структури історичної пам'яті українського народу та шляхи формування національного історичного нарративу [Текст] // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 1. – С. 51-61.
24. Стародубцева Л.В. Мнемозина и Лета. Память и забвение в истории культуры: монография [Текст] / Стародубцева Л.С. – Х.: ХГАК, 2003. – 696 с.
25. Тихий О. Думки про рідний Донецький край [Текст] / Тихий О. // Донбас. – 1991. – № 1. – С. 141-158.
26. Хобта С.В. Образы регионов: Восток и Запад Украины [Текст] / С.В. Хобта // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. праць. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. – Вип. 15. – С. 456-463.
27. Чурилов М. 10000 виборців були опитані фірмою «Соціс-Геллап» у день виборів: спроба проведення першого «Exit poll» в Україні [Текст] / Чурилов М., Потоцька С. // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 1998. – № 3. – С. 75-87.
28. Шаблій О.І. Академік Степан Рудницький – фундатор української географії [Текст] / Шаблій О.І. – Львів – Мюнхен: Редакційно-видавничий відділ Львівського держуніверситету, 1993. – 223 с.
29. Kononov I. Public Opinion in the Donbas and Halychyna on the Ukraine's Upheavals of Winter 2013 – Summer 2014 / Ilya Kononov, Svitlana Khobta // Ukraine after the Euromaidan. Challenges and Hopes / Viktor Stepanenko, Yaroslav Pylinskyi (eds.) – Bern and al.: Peter Lang, 2015. – P. 181-191. (Interdisciplinary Studies on Central and Eastern Europe. – Vol. 13).

Стаття надійшла до редакції 16.10.2015

REFERENCES:

1. Golovaha E.I. Sychasna politychna sytuacia j perspektyva derjavno-politychnogo ta economichnogo rozvytku Ukrainy (The current political situation and the prospect of public-political and economic development of Ukraine). *Politychnyj portret Ukrainy. Bjuletен' doslidno-navchalnogo centru «Democratychni initsiatyvy»*, 1993, no. 4, 2 p.
2. Golovaha E.I. Transformirujushcheesja obshchestvo: Opyt socyologicheskogo monitoringa v Ukraine (Transforming Society: Experience of the sociological monitoring in Ukraine). Kiev, 1996, 144 p.
3. Zhad'ko V.O. Zberezhennya kul'turnoi spadshchyny yak forma vidrodzhennya istorychnoi pam'yati ukrains'kogo sotsiumu (Preservation of cultural heritage as a form of revival of historical memory of Ukrainian society). *Nova paradygma: Zhurnal naukovykh prac'*, 2007, no. 64, pp. 64-71.
4. Zhad'ko V.O. Istorychna pam'yat' v rozvutku duhovnosti osobystosti (social'no-filosofs'kyj aspekt). Monografija (The historical memory in the development of the spirituality of the individual (social and philosophical aspects). Monograph). Kiev, 2006, 480 p.
5. Zhad'ko V.O. Istorychna pam'yat' v systemi suspil'noi svidomosti (social'no-filosofs'kyj aspekt). (Historical memory in the system of social consciousness (social and philosophical aspect)). *Filosofs'ki problemy humanitarnykh nauk*, 2006, no. 10-11, pp. 169-173.
6. Zhad'ko V.O. Osmyslennja fenomena pam'ti yak skladovoi duhovnoi osobystosti (itoryko-filosofs'kyj aspekt). (Understanding the phenomenon of memory as the spiritual component of personality (historical and philosophical aspect). *Naukovyj chasopys NPY imeni M.P. Dragomanova*, 2005, no. 6 (19), pp. 84-90.
7. Zhyvilova M.S. Misto yak prostir zhyttya (za materialamy biografichnykh interv'ju meshkanciv Galychyny). (The city as a living space (based on biographical interviews of residents of Galicia). *Metodologia, teoriya ta praktyka sociologichnogo analizu sychasnogo suspil'stva: zb. nauk. prac'*, 2014, no. 20, pp. 272-276.
8. Zashkil'nyak L.O. Istorychna pam'yat' i social'ni funkcii istorii u sychasnomu sviti (Historical memory and social function of the history in the modern world). *Ukraina – Evropa – Svit. – Vyp. 2: Mizhnarodny zbirnyk naukovykh prac'.* Seriya: istoriya, mizhnarodni vidnosyny, 2009, pp. 156-159.
9. Zerniy U.O. Derzhavna polityka pam'yati v Ukraini: stanovlennya ta suchasnyj stan (State politics of memory

- in Ukraine: formation and present state). *Strategichni prioriteti*, 2008, no. 3, pp. 41-51.
10. *Zerniy U.O.* Istorychna pam'yat' yak ob'ekt derzhavnoi polityky (Historical memory as an object of government policy). *Strategichni prioriteti*, 2007, no. 1, pp. 71-76.
11. *Karlova V.V.* Osoblyvosti vidnovlennya istorychnoi pam'yati ukrains'kogo narodu u konteksti analizu dosvidu postsocialistychnykh krain (Features of restoration of historical memory of Ukrainian people in the analysis of the experience of post-socialist countries). *Naukovy visnyk*, 2008, no. 1. Regime to access: <http://zvukraine.lviv.mobi/?p=3303>
12. *Kysljuk K.V.* Ukrains'ka istoriografiya yak osoblyvyj riznovyd istoryko-piznaval'noi diyal'nosti (Ukrainian historiography as a special kind of historical-cognitive activity). *Filosofs'ka i sociologichna dumka*, 2008, no. 4, pp. 150-153.
13. *Kysljuk K.V.* Istoriosofiya v ukrains'kij kul'turi: vid konceptu do koncepcii (Historiosophy in Ukrainian culture: from concept to concept: monograph). Kharkov, 2008, 288 p.
14. *Kononov I.F.* Donbass i Galichina v zerkalah regional'nyh soznaniy (po materialam fokusirovanykh grupovykh interv'ju). (Donbass and Galicia in the mirrors of regional consciousness (based on the focused group interviews)). *Metodologia, teoria ta praktyka sociologichnogo analizu suchasnogo suspil'stva*, 2009, no. 15, pp. 435-455.
15. *Kononov I.F.* Donbass i Galichina v regional'noj sisteme Ukrainy (Donbass and Galicia in the regional system of Ukraine). *Socjologia: teoriya, metody, marketing*, 2008, no. 3, pp. 73-98.
16. *Kononov I.F.* Donbas ta Galychyna: prychny napruzhenosti v stosunkah ta poshuk istorychnogo kompromisu (Galicia and Donbas: causes of tension in the relationship and search for historic compromise). *Stosunky Shodu ta Zahodu Ukrainy: mynule, s'ogodnennya ta maybutne. Materialy Vseukrains'koi konferencii*, Lugans'k, 2006, pp. 5-27.
17. *Kononov I. F.* Etnos. Cinnosti. Kommunikacia (Donbas v etnokul'turnykh koordynatah Ukrainy). Monografija (Ethnicity. Values. Communication (Donbas in Ukraine ethnocultural coordinates). Monograph). Regime to access: <http://www.ostrovok.lg.ua/knigohranilishhe/nauka/kononov-if-etnos-cinnosti-komunikaciya-donbas-v-etnokulturnih-koordinatah-ukrayini-monografiya>
18. *Kononov I.F., Hobta S.V.* Zhyttevi svity Shodu i Zahodu Ukrainy: zagal'ni rezul'taty doslidzhennya (Life worlds of East and West Ukraine: overall results of the study). *Visnyk LNU im. Tarasa Shevchenko. Sociologichni nauky*, 2015, no. 5 (294), pp. 5-85.
19. *Kononov I.F.* Regional'ni avto- ta getero stereotypy Donbasu i Galychyny: ih znachennya v proektah naciebudivnytva v Ukraini (Regional auto and hetero stereotypes of Donbas and Galicia: their value in projects of nation-building in Ukraine). *Metodologia, teoria ta praktyka sociologichnogo analizu suchasnogo suspil'stva. Zbirnyk naukovykh prac'*, 2014, no. 20, pp. 133-142.
20. *Kononov I.F.* Svitoglyadni orientyry ta identychnosti meshkanciv Donbasu i Galychyny (Ideological orientations and identities of residents of Donbas and Galicia). *Visnyk LNU im. Tarasa Shevchenko. Sociologichni nauky*, 2015, no. 5 (294), pp. 155-191.
21. *Masnenko V.V.* Istorychna pam'yat' yak osnova formuvannya nacional'noi svidomosti (Historical memory as the basis formation of national consciousness). *Ukrains'kyj istorychnyj zhurnal*, 2002, no. 5, pp. 49-62.
22. *Plyasov V.S.* Bazhanyj teritorial'nyj ustriy Ukrainy yak zaporuka suspil'nogo konsensusu (The desired territorial structure of Ukraine as a guarantee of social consensus). *Visnyk LNU im. Tarasa Shevchenko. Sociologichni nauky*, 2015, no. 5 (294), pp. 126-143.
23. *Symonenko I.M.* Osoblyvosti struktury istorychnoi pam'yati Ukrains'kogo narodu ta shlyahy formuvannya nacional'nogo istorychnogo naratyvu (Features of the structure of historical memory of Ukrainian people and ways of creating a national historical narrative). *Strategichni prioriteti*, 2009, no. 1, pp. 51-61.
24. *Starodubceva L.V.* Mnemozina i Leta. Pamyat' u zabvenue v istorii kul'turi: monografija (Mnemosyne and Lethe. Memory and oblivion in the history of culture: the monograph). Kharkov, 2003, 696 p.
25. *Tyhyj O.* Dumky pro ridnyj Donec'kyj kraj (Opinions about the native Donetsk land). Donbas, 1991, no. 1, pp. 141-158.
26. *Hobta S.V.* Obrazi regionov: Vostok i Zapad Ukrainy (Images of the regions: East and West of Ukraine). *Metodologia, teoria ta praktyka sociologichnogo analizu suchasnogo suspil'stva: zb. nauk. prac'*, 2009, no. 15, pp. 456-463.
27. *Churylov M., Potoc'ka S.* 10000 vyborciv buly opytani firmoju «Socis-Gellap» u den' vyboriv: sprobha provedennya pershogo «Exit poll» v Ukraini (10,000 voters were interviewed by «Socis-Gallup» on election day: the first attempt realization «Exit poll» in Ukraine). *Sociologia: teoriya, metody, marketing*, 1998, no. 3, pp. 75-87.
28. *Shabliij O.I.* Akademik Stepan Rudnyc'kyj – fundator ukrains'koi geografii (Academician Stepan Rudnyts'kyi - founder of Ukrainian geography). L'viv-Mjunhen, 1993, 223 p.
29. *Kononov I., Khobta S.* Public Opinion in the Donbas and Halychyna on the Ukraine's Upheavals of Winter 2013 – Summer 2014. Bern and al.: Peter Lang, 2015, Vol. 13, pp. 181-191.

Прядко Оксана Володимирівна – аспірант
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
Адреса: 92703, м. Старобільськ, пл. Гоголя, 1
E-mail: sanochkavladimirovna@mail.ru

Priadko Oksana Volodymyrivna – postgraduate
Lugansk Taras Shevchenko national university
Address: 1, Gogolya Av., Starobelsk, 92703, Ukraine
E-mail: sanochkavladimirovna@mail.ru